

Zagrożenia psychospołeczne na stanowisku mechanika samochodowego

Ocena ryzyka zawodowego wynikającego z psychospołecznych zagrożeń na stanowisku mechanika samochodowego wykonana została metodą wskaźnikową RISK SCORE, w której poziom ryzyka szacuje się w oparciu o trzy elementy, tj. ekspozycję na zagrożenie (E), prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia (P) oraz możliwe skutki zdarzenia (S), według zasad przedstawionych w ramce nr 1. Warunki psychospołeczne pracy zostały przeanalizowane na podstawie oceny eksperckiej obiektywnych cech pracy dokonanej w oparciu o Kwestionariusz do oceny cech pracy¹. Skutki zagrożeń oceniane były z uwzględnieniem właściwości działania stresu na organizm człowieka, tj. kumulowania się obciążenia oraz zróżnicowania ludzi pod względem ujawnianych reakcji na stres.

Psychospołeczna charakterystyka stanowiska pracy

Mechanikiem samochodowym nazywamy specjalistę zajmującego się naprawą aut, ale nie tylko – może on też dokonywać niezbędnych regulacji w pojeździe i kontrolować jego stan techniczny, ale także stopień zużycia podzespołów i układów.

Mechanicy mogą, oprócz samochodów osobowych, naprawiać też autobusy, jednostki, ciągniki, maszyny rolnicze i inne pojazdy. Mechanicy zazwyczaj specjalizują się, a specjalizacje obejmują coraz częściej samochody z danego kraju (np. francuskie czy japońskie), a nawet określone marki. Praca mechanika wymaga bowiem ciągłej nauki, poznawania nowych modeli, rozwiązań i technologii. Trzeba nadążać za nowoczesnymi technologiami, bo większość pojazdów zaopatrzona jest dziś w skomplikowane układy elektroniczne. Każda osoba wykonująca zawód mechanika musi potrafić:

ocena ryzyka zawodowego

- prawidłowo przeprowadzać wszystkie operacje obsługowe, naprawcze, diagnostyczne i regulacyjne pojazdów samochodowych,
- kierować pojazdami samochodowymi zgodnie z posiadanymi uprawnieniami,
- przeprowadzać próby pojazdów i poszczególnych ich zespołów po naprawie,
- ustalać przyczyny i niesprawności w działaniu poszczególnych zespołów, układów i mechanizmów pojazdów za pomocą przyrządów diagnostycznych,
- przeprowadzać weryfikację części za pomocą odpowiednich przyrządów,
- ustalać stan techniczny pojazdu i jego zespołów,
- orientacyjnie ustalać potrzeby materiałowe i części zamienne do naprawy, obsługi i eksploatacji pojazdów małych gospodarstw samochodowych,
- określać zużycie paliwa, olejów i smarów oraz ogumienia,
- przeprowadzać konserwację pojazdów samochodowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na zabezpieczenia przeciwkorozyjne,
- czytać rysunki techniczne i schematy montażowe oraz posługiwać się instrukcjami obsługowymi i naprawczymi, a także poradnikami i literaturą fachową,
- samodzielnie wykonywać proste szkice części maszyn,
- planować proste procesy technologiczne,
- udzielać pierwszej pomocy w nagłych wypadkach przy pracy oraz posługiwać się typowym sprzętem przeciwpożarowym.

Mechanik może pracować w fabryce samochodów, jednak najczęstszym miejscem jego pracy jest warsztat lub serwis samochodowy. Praca wykonywana jest w systemie jedno- lub dwuzmianowym, zazwyczaj samodzielnie, choć nie bez kontaktu z ludźmi. Mechanik musi odznaczać się bardzo dobrym ogólnym stanem zdrowia, dobrą sprawnością ruchową kończyn dolnych i górnych, dobrą ostrością słuchu i dobrym wzrokiem, a także zdolnością koncentracji uwagi, dobrą koordynacją wzrokowo-ruchową, dobrą równowagą, szybką orientacją, spostrzegawczością i opanowaniem.

Psychospołeczne czynniki szkodliwe i uciążliwe na stanowisku

- wymagana wysoka sprawność psychofizyczna – wymagana zdolność koncentracji uwagi, koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- znaczne konsekwencje błędów w pracy,
- konieczność współpracy z innymi ludźmi,
- presja czasu,
- narzucony rytm pracy, nierównomierne tempo pracy,
- wymuszona pozycja ciała,
- odpowiedzialność za zdrowie i życie innych osób,
- odpowiedzialność materialna,
- nieprzyjemne fizyczne warunki pracy (brud, odór),
- narażenie na hałas i nieodpowiednie oświetlenie,
- narażenie na podrażnienia i choroby skórne,
- narażenie na podrażnienia układu oddechowego i oczu,
- narażenie na urazy fizyczne.

Noże bezpieczne Klever

Największa oferta noży z ukrytym ostrzem dostępna na rynku polskim. Nasze noże skutecznie chronią przed wypadkiem, całkowicie eliminując ryzyko skaleczenia się podczas cięcia! Dostępne także noże bezpieczne HACCP wykrywalne przez detektory metali.

Ukryte ostrza chronią przed skaleczeniem, a także przed przecięciem zapakowanego towaru.

NOWOŚĆ:

Klever X-Change

tel. 71 793 40 70

www.jusky.pl • e-mail: info@jusky.pl

UWAGA! Zapraszamy także do naszego sklepu internetowego:
www.narzedzia-tnace.pl

Karta informacji o zagrożeniach psychospołecznych na stanowisku mechanika samochodowego

Czynniki zagrażające	Źródło zagrożenia (situacje zagrażające)	Możliwe skutki zagrożeń	Środki ochrony przed zagrożeniami
1. Przeciążenie ilościowe pracą	<ul style="list-style-type: none"> zbyt dużo pracy do wykonania (okresowo zbyt wielu klientów na raz) nierównomierne tempo pracy (uzależnienie od zapotrzebowania klientów) 	<p>W zależności od ekspozycji i zasobów jednostki (odporności i umiejętności radzenia sobie, a także zdolności regeneracyjnych) wystąpić mogą:</p> <p>a) zaburzenia somatyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> bezsenność migreny obniżenie odporności organizmu (osłabienie, zwiększona podatność na infekcje) zaburzenia metabolizmu i choroby układu trawiennego zaburzenia gospodarki hormonalnej choroby naczyniowe: <ul style="list-style-type: none"> nadciśnienie tętnicze choroba wieńcowa zawał serca udar mózgu przeciążenie układu mięśniowo-szkieletowego zwiększona podatność na choroby nowotworowe (np. przez wzmożone palenie tytoniu) <p>b) zaburzenia natury psychicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> deficyty poznawcze, w tym obniżenie koncentracji uwagi i kłopoty z pamięcią podniesienie poziomu agresji, drażliwość nerwice (zaburzenia odżywiania, obsesje, kompulsje, fobie) depresje alkoholizm narkomania (w tym lekomania), wypalenie zawodowe (wyczerpanie emocjonalne, depersonalizacja, utrata satysfakcji z pracy) 	<ul style="list-style-type: none"> właściwe ustalanie liczby personelu do wykonania zadań (uwzględnienie wysiłku fizycznego i psychicznego, zatrudnienie uczniów do prostszych prac, odpowiednia organizacja procesu obsługi klienta) przestrzeganie norm czasu pracy (w tym także udzielanie dni wolnych po pracy w nadgodzinach lub w dni wolne, przestrzeganie udzielania urlopów) bezwzględne przestrzeganie przepisów o profilaktycznych i okresowych badaniach lekarskich
2. Przeciążenie jakościowe pracą	<ul style="list-style-type: none"> duże konsekwencje błędów w pracy (np. wypadek komunikacyjny lub inne uszkodzenie pojazdu klienta wskutek błędów mechanika) konieczność tłumienia własnych potrzeb i reakcji (tłumienie uczuć w sytuacjach gdy klient jest trudny) praca w wymuszonej pozycji ciała konieczność stałego uczenia się 		<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie norm czasu pracy (w tym także przerw w pracy, dni wolnych za pracę w godzinach nadliczbowych oraz urlopów) rygorystyczne przestrzeganie obowiązku okresowych badań lekarskich, a w razie potrzeby także kierowanie na badania częściej niż wynika to z przepisów ściśle przestrzeganie obowiązków związanych ze szkoleniem z zakresu bhp szkolenia merytoryczne odpowiadające potrzebom podnoszenia kwalifikacji zawodowych szkolenia z zakresu kompetencji osobistych, szczególnie dotyczące komunikacji, rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem
3. Przeciążenie roli	<ul style="list-style-type: none"> konieczność współpracy z wieloma osobami niski status zawodu przy relatywnie dużych wymaganiach 		<ul style="list-style-type: none"> szkolenia z umiejętności społecznych (głównie asertywności, komunikacji, zarządzania konfliktem) oraz technik radzenia sobie ze stresem – okresowo powtarzane
4. Fizyczne warunki pracy	<ul style="list-style-type: none"> praca przy sztucznym oświetleniu przeciążenia mięśniowo-szkieletowe styczność z brudem i odorem kontakt z substancjami chemicznymi hałas 		<ul style="list-style-type: none"> bezwzględne przestrzeganie przepisów o badaniach okresowych przestrzeganie norm czasu pracy oraz stosowanie przerw w pracy pozwalających regenerować się fizycznie (zmiana pozycji ciała, odprężenie układu mięśniowo-szkieletowego) środki ochrony indywidualnej
5. Ograniczony zakres kontroli nad pracą	<ul style="list-style-type: none"> brak wpływu na fizyczne warunki pracy brak wpływu na dobór klientów brak wpływu na decyzje w instytucji (przy zatrudnieniu etatowym) 		<ul style="list-style-type: none"> pozostawienie pracownikom marginesu swobody w decydowaniu o warunkach pracy (np. uwzględnianie sugestii w odniesieniu do harmonogramu pracy) konsultowanie zmian dotyczących organizacji pracy

Oszacowanie wielkości ryzyka wynikającego z zagrożeń psychospołecznych na stanowisku mechanika samochodowego

Zagrożenie/rodzaj ryzyka	Możliwe skutki	Ekspozycja na czynniki zagrażające	Prawdopodobieństwo zdarzenia	Ryzyko początkowe	RYZYKO KOŃCOWE (po zastosowaniu środków ochrony)
Skrajne przeciążenie (śmierć na skutek przeciążenia pracą)	bardzo duże (jedna ofiara śmiertelna) S=15	częsta (codzienna) E=6	możliwe do pomyslenia P=0,2	pomijalne Rp=18	S=15 E=6 P=0,1 R=9 pomijalne wskazana kontrola warunków pracy
Chroniczne przeciążenie (poważna choroba somatyczna lub psychiczna)	duże (ciężkie uszkodzenie ciała) S=7	częsta (codzienna) E=6	sporadycznie możliwe P=0,5	małe Rp=21	S=7 E=6 P=0,2 R=8,4 pomijalne wskazana kontrola warunków pracy
Przeciążenie okresowe (łżejsze dolegliwości somatyczne lub zaburzenia stanu psychicznego)	średnie (absencja) S=3	częsta (codzienna) E=6	całkiem możliwe P=3	małe Rp=54	S=3 E=6 P=1 R=18 pomijalne wskazana kontrola warunków pracy

Uwagi końcowe

Ryzyko zawodowe jest zawsze ściśle związane z konkretnym środowiskiem pracy. Takie samo stanowisko, ale w różnych warunkach pracy może różnić się poziomem ryzyka. Dla przykładu, inne będą warunki pracy mechanika samochodowego zatrudnionego w małym warsztacie samochodowym, inne takiego, który pracuje w autoryzowanej sta-

cji obsługi, a jeszcze inne takiego, który wykonuje pracę w ramach usługi assistance oferowanej przez firmy ubezpieczeniowe. Dlatego dokonując oceny ryzyka, należy zawsze brać pod uwagę konkretne warunki pracy. Szacując stopień szkód, przyjmuje się zawsze możliwe największe skutki. Dla stresu zawodowego największym możliwym, a jednocześnie najbardziej prawdopodobnym skutkiem jest śmierć człowieka.

Szacując prawdopodobieństwo wystąpienia skutków, warto przeanalizować również historię absencji chorobowych pracowników oraz wziąć pod uwagę warunki pracy, w których te absencje wystąpiły. Po wiedzę można też sięgnąć do wyników badań naukowych prowadzonych w zakresie związków stresu z różnego rodzaju chorobami, a także do danych statystycznych o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych.